

Sluttrapport

Blir folk friskere av offentlige bevilgninger til folkehelse, friluftsliv, nærmiljø- og idrettsanlegg?
Fører universell utforming til at turområdene og anleggene blir brukt av flere?

Dette forsknings- og utviklingsprosjektet fikk 300 000 kroner i prosjektmidler innenfor rammen av midler som Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet stilte til Miljøverndepartementets disposisjon for gjennomføring av tiltaket K1 i *Handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009 – 2013*.

Start- og sluttdato for fase 1, forprosjekt: 1. mars 2013 – 1. desember 2014
Hovedansvarlig søker: Nord-Trøndelag fylkeskommune ved kulturavdelingen

Bakgrunn for prosjektet: Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) ønsker gjennom dette prosjektet å utvikle en metode for å måle effekten av virkemiddelbruken, slik at vi kan bruke offentlige midler på en best mulig måte for innbyggerne i fylket.

NTFK bevilger årlig midler til ulike tiltak som skal bedre folkehelsen. Eksempelvis friluftsmidler, midler til ulike folkehelseiltak og ikke minst spillemidlene som går til tursti-, nærmiljø- og idrettsanlegg. Vi tror og mener at dette fører til bedre folkehelse og at vi blir et sprekere fylke, men vi har få evalueringer eller forskning som underbygger dette. Samtidig har universell utforming kommet inn som et sentralt kriterium for tildeling av midlene de siste årene. Vi *tror* at universell utforming fører til at turområdene og anleggene blir brukt av flere, men *vet* ikke om dette er riktig.

Effekt mål pr. målgruppe: Prosjektet har flere målgrupper.

- Nord-trønderen. Alle fylkets innbyggere.
 - Bedre friluftsliv- og idrettsanlegg for alle
 - Flere kan få flotte naturopplevelser
- Nord-Trøndelag fylkeskommune. Administrasjon, faglig og politisk.
 - Anlegg som «treffer» flest mulig, og ikke minst, bredest mulig
 - Kunnskap om at en prioriterer bruken av midlene på en best mulig måte
 - Økt evne til å styre og ta gode beslutninger
- Reiselivet i regionen.
 - Gode og tilgjengelige idrettsanlegg, friluftsområder og turstier er et konkurransefortrinn for reiselivsaktørene i regionen.
 - Økt kunnskap om universell utforming og at det gir et større kundegrunnlag

Resultatmål:

Å **samle kompetansen** som finnes hos samarbeidspartene, slik at Nord-Trøndelag kan **fortsette en god regional utvikling** innen folkehelse og universell utforming.

Å **utvikle en metodikk** som gjør at vi kan **måle effektene** av bruken av offentlige midler. Sentrale oppgaver er å finne indikatorer og metoder for å måle omfang av aktivitet/ bruk, å finne indikatorer og metoder for å måle *hvem* som er brukere, å teste ut ulike metoder for å konkludere med hva som fungerer best samt å evaluere metodikken og evt. forbedre den til neste måling / neste fase.

Oppnådde resultater:

Samarbeidsavtale for forsknings- og utviklingsarbeid er signert og arbeidet er i gang

Prosjektet er definert som et forsknings- og utviklingsarbeid. Fase 1, som vi har fått midler til gjennom K1, skal være gjennomført i løpet av 2014. Dette er nedfelt i framdriftsplanen som følger avtalen. Forsknings- og utviklingsarbeidet er et interessant samarbeidsprosjekt hvor ulike aktører og flere avdelinger er engasjert: NTFK, Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT), Nord-Trøndelag forskning- og utvikling (TFoU) og HUNT forskningssenter ISM NTNU (HUNT). Samarbeidet i seg selv med erfaringsutveksling og helhetstenking er et positivt resultat av prosjektet.

Vi har kjøpt inn to automatiske tellere og har startet uttestingen

NTFK har investert i 2 automatiske tellere som vil være en del av utstyret som blir brukt i arbeidet. For å teste tellerne ble de høsten 2013 satt opp i et populært turområde i Steinkjer som har mottatt både spillemidler og friluftsmidler. Tellerne teller kun antall passeringer. En student under veiledning av TFoU fulgte opp med intervju om hvem som benytter turstiene i Ofteåsen. Rapporten er et godt utgangspunkt for videre arbeid, men viser også at andre spørsmål må være sentrale i anlegg som har en mer tydelig profil på utforming for alle. [Rapport Ofteåsen](#)
Tellerne står nå i ett turområde «til fjells» og ved en tursti sentralt i en by.

Suksessfaktorer og hindringer i prosjektet:

Viktige suksessfaktorer er forankring, det tverrfaglige samarbeidet og et felles ønske om å få til et godt resultat. Vi har brukt tid på å lage en samarbeidsavtale som definerer oppgaven og arbeidsformen. En typisk hindring i et slikt tverrfaglig utviklingsprosjekt er å rydde tid, både til å kunne avholde møter og til å følge opp oppgaver underveis. Finansiering av senere faser kan bli en hindring. Arbeid med videre finansiering er derfor tatt inn i framdriftsplanen for fase 1.

Gevinstrealisering:

Vi er fortsatt for tidlig i prosessen til å kunne si noe spesifikt om nytteverdi for de ulike målgruppene, læring/kompetansebygging og samfunnsøkonomisk nytte ennå, men resultatene så langt sier at vi er på rett veg og vi har stor tro på prosjektet og at det vil ha overføringsverdi også nasjonalt.

Organisering, forankring og deltakelse

Kulturavdelinga i fylkeskommunen eier prosjektet. Fylkeskultursjefen er prosjektansvarlig og funksjonsleder for idrett og frivillighet er prosjektleder. Regional utviklingsavdeling er engasjert gjennom fokuset på universell utforming og ikke minst for friluftsmidler. Avdeling for folkehelse er engasjert gjennom folkehelsemidler og sitt tette samarbeid med HUNT. HUNT, HiNT og TFoU er sentrale samarbeidsparter i forsknings- og utviklingsarbeidet. Det vil også være naturlig å koble på det fylkeskommunale rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i arbeidet.

Økonomi

Fase 1 i forsknings- og utviklingsarbeidet er budsjettert med kroner 310 000 i konkrete utgifter til innkjøp av kartleggingsutstyr og kartleggingsarbeid. Dette finansieres med prosjektmidlene fra MD. For øvrig binder samarbeidsavtalen opp partenes ressursbruk i form av bruk av egen arbeidstid med en minimumsverdi på kroner 110 000. NTFK med prosjektgruppe, administrasjons- og innkjøpsavdeling har brukt arbeidstimer tilsvarende 150 000 kroner i forkant av samarbeidsavtalen. Totalsum 570 000.

Prosess

Både TEK 10 og NS 11005:2011 Universell utforming av opparbeidete uteområder, krav og anbefalinger vil være sentrale verktøy underveis.

For øvrig er vi litt for tidlig i prosessen til å kunne evaluere utover det vi har beskrevet tidligere i rapporten.

Prosess

Som skissert i undervegsevalueringen har vi brukt mye tid på å finne den mest optimale arbeidsformen og avklaringer knyttet til anbudsprosesser. En vesentlig endring i prosjektet er at vi opprinnelig planla dette som et innkjøp av en tjeneste fra en ekstern forskningsaktør, med tilhørende anbudsprosess. I samråd med innkjøpsavdelingen valgte vi derimot å kjøre prosjektet som et forsknings- og utviklingsprosjekt. Dette innebærer en annen prosess knyttet til formalia som samarbeidsavtale og innkjøpsprosess, men ikke minst innebærer det en annen arbeidsform som vi tror fungerer svært godt for dette prosjektet. NTFK har tatt initiativ til og eier prosjektet, men for at FoU-prosjektet skal lykkes må det bygge på et fellesskap hvor alle parter har et felles mål. Derfor skal både metode og resultater bli tilgjengeliggjort, og samarbeidsavtalen slår fast at ingen av partene kan eksklusivt hevde eierskap til metode eller resultat ved prosjektets slutt.

Bildeforslag:

Utgår

Sett kryss i de rutene nedenfor som er relevante for ditt prosjekt.

Fagområder		
Planprosesser		
	Planstrategi	☐
	Kommuneplanlegging	☐
	Samfunnsdelen	☐
	Arealdelen	☐
	Reguleringsplan	☐
Transportsystemet		
	Kollektivtransport	☐
	Knutepunkt	☐
	Holdeplasser	☐
	Gang-/sykkelveger	☐
	Transportmidler	☐
	Billettssystemer	☐
	Ferge - buss	☐
Friluftsområder		
	Badeplass	☐
	Brygge	☐
	Fiskeplass	☐
	Rasteplass	☐
	Turstier/turveger	☒
	Adkomst	☒
	Informasjon	☒
	Naturverdier	☐
	Naturhensyn	☒
Kulturminner		
	Kulturminneverdier	☐
	Kulturminnehensyn	☐
	Formidling	☐
	Informasjon	☐
	Adkomst	☐
Publikumsbygg		
	Byggesak	☐
	Nybygg	☐
	Rehabilitering/opprusting	☐
	Boliger	☐
	Skolebygg	☐
	Kirkebygg	☐
	Barnehage	☐
	Service-bygg	☐
Uteområder		
	Park	☐
	Lekeplass	☐
	Torg	☐
	Gågate	☐
Eiendomsforvaltning		
	Opprusting	☐
	Drift	☒
	Vedlikehold	☒

IKT		
	IKT-standard	☐
	IKT-verktøy	☐
	Formidling til målgruppene	☐
Innkjøp		
	Innkjøpsrutiner	☐
	Innkjøpssamarbeid	☐
Sektorovergripende		
	Folkehelse	☐
	Sentrumsutvikling	☐
	Reiseliv	☐
Arbeidsmetoder		
Forankring		
	Politisk forankring	☐
	Administrativ forankring	☐
	Planforankring	☐
	Økonomiplan/budsjett	☐
Kompetansebygging		
	Informasjon	☐
	Veiledning	☐
	Kurs	☐
Kartlegging		
	Verktøy	☐
Medvirkning		
	Av råd, brukerorg., frivillige org.	☐
Samarbeid internt og eksternt		
	Tverretatlig	☒
	Regionale og statlige myndigheter/faginstanser	☒
	Næringslivet	☐
Organisering		
	Prosjektorganisering	☒
	Linjeorganisering	☐
	Kommunikasjon	☐
Evaluering/læring		
	Tilsyn/kontroll	☐
	Tilbakemelding fra målgruppene	☐
	Erfaringer og læring i organisasjonen	☐
Roller		
Samfunnsutvikling		
	Universell utforming	☒
	Næringsutvikling	☐
	Boligutvikling	☐
	Nærmiljø	☐
	Lokalsamfunnsutvikling	☐
	Inkludering	☐
	Trygghet	☐
	Service	☐

